

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/423/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912207036
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5912207036.4

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C/70/2012-105 zo dňa 17. júla 2013, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie okresného súdu.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

N a r i a d ť u j e okresnému súdu o p r a v u záhlavia uznesenia - v označení čísla konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd uložil navrhovateľovi podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 2 ods. 4, § 5 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 2, § 7 ods. 10 a § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch (ďalej len ZoSP) povinnosť zaplatiť v lehote 10 dní od doručenia súdny poplatok v sume 20,- eur za podané odvolanie.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ, domáhal sa autoremedúry napadnutého rozhodnutia prvostupňovým súdom, alternatívne zrušenia uznesenia súdom odvolacím. Namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre absenciu odôvodnenia v zmysle § 169 ods. 1 O.s.p., keď vytýkal okresnému súdu, že neuviedol dôvody, ktoré ho viedli k vydaniu predmetného rozhodnutia, preto „môže žalobca skutkové a právne dôvody len hádať“.

Vo vzťahu k aplikovanej položke č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov odvolateľ uvádza, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby za náhradu škody, ďalšie úkony ako odvolanie, dovolanie spoplatneniu nepodliehajú. Na podporu svojej argumentácie cituje dôvodovú správu k (pôvodnému) vládnemu návrhu zákona, v zmysle ktorej žaloby sa budú spoplatňovať podľa položky č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Následne sa v zmysle odôvodnenia pozmeňujúceho návrhu poslancov NR SR zaviedol paušálny súdny poplatok pre daný druh žalôb vo výške 20,- Eur, čím sa sledovalo jednak zohľadnenie účelu vládného návrhu zákona (opatrenia na strane príjmovej časti štátneho rozpočtu - nakoľko sa upustilo od predchádzajúceho oslobodenia od súdneho poplatku) a súčasne zlepšenie (v porovnaní s vládnym návrhom) prístupu k spravodlivosti v týchto veciach, nakoľko sa súdny poplatok nebude určovať podľa percentuálnej sadzby (položka 1 Sadzobníka), ale ako paušálny poplatok, ktorý je podstatne nižší. Navrhovateľ argumentuje ďalej, že podal odvolanie, nie žalobu a súd preto nie je oprávnený svojvoľne

(čl.2 ods. 2 Ústavy SR) rozširovať okruh úkonu podliehajúci súdному poplatku (poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/39/2007 o neprípustnosti analógie v poplatkových veciach). V prílohe ZoSP nie je jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom, bola mu preto v rozpore so ZoSP uložená poplatková povinnosť, čím došlo k zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Odvolateľ (navrhovateľ) poukázal v odvolaní na znenie prechodného ustanovenia § 18ca ZoSP, v zmysle ktorého z úkonov navrhnutých a za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisu účinného do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2002 Z. z. (novela ZoSP, ktorá zaviedla paušálne spoplatnenie daného druhu žalôb), a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. V uvedenom časovom období bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne

Je náležitou východisková úvaha odvolateľa o nevyhnutnosti riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1, článku 48 ods. 2 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je nielen garancia poskytnutia ochrany ohrozených alebo porušených práv zo strany súdu ale aj poskytnutie súdnej ochrany v určitom rozsahu a predovšetkým kvalite. K určujúcim definičným znakom práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na rozhodujúce/relevantné argumenty jednotlivých strán. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyplýva nielen z potreby účastníkov mať možnosť dozvedieť sa o dôvodoch a príčinách, pre ktoré súd rozhodol určitým spôsobom, ale aj z prípadnej potreby skutkovo a právne argumentovať proti vydanému rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, pričom Ústavný súd SR v tejto súvislosti už vyslovil, že všeobecný súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (IV. ÚS 115/03, I. ÚS 241/07). Obdobne argumentoval Európsky súd pre ľudské práva, ktorý vyslovil, že od súdov sa nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Higgins kontra Francúzsko).

Explicitne je obsah požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyjadrený v § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, pričom (súd) dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Uvedené v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. platí aj pre odôvodnenie rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia.

Zároveň je požiadavku na obsahové náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia potrebné vykladať vo svetle konkrétnych okolností, predovšetkým z pohľadu predmetu o ktorom sa rozhoduje (v danom prípade poplatková povinnosť, čo z povahy veci automaticky vylučuje z obsahu odôvodnenia napr. opis dôkazov, vyjadrenia protistrany), pričom však rovnako platí, že právo na súdnu ochranu nezahŕňa aj právo účastníka byť pred súdom úspešný, prípadne právo na vydanie rozhodnutia v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi, prípadne s navrhovaním a hodnotením dôkazu. Preto nie je porušením práva na súdnu ochranu, ani práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhoduje podľa predstáv účastníka, ak je takéto rozhodnutie v súlade s objektívnym právom. Reálne uplatnenie týchto práv totiž

nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo riadili sa výkladom právnych predpisov, ktoré predkladá účastník. Postup súdu vychádzajúci z aplikácie konkrétnej právnej úpravy nemožno hodnotiť ako nezákonný (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Hoci je teda dôvodné zotrvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia, ktoré by malo obsahovať myšlienkový postup súdu, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, na druhej strane vada nedostatku dôvodu rozhodnutia sama o sebe nemusí vždy disponovať potrebnou intenzitou smerujúcou k porušeniu práv účastníkov konania (uznesenie NS SR 4Cdo 428/2012). Túto skutočnosť je potrebné posudzovať vždy individuálne pre konkrétny prípad a so zreteľom na charakter konania (II. ÚS 373/08). Takú intenzitu zásahu, ktorá je spôsobilá privodiť porušenie ústavných práv, dosahuje len odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré neuvádza žiadnu argumentáciu na základe ktorej by bolo možné zistiť rozsah porušenia práva, prípadne také, v ktorom dôvody na ktorých je založené absentujú, sú zjavné protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky alebo ak sú tieto dôvody zjavné jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (I. ÚS 344/10, III. ÚS 305/08).

V súdenom prípade stručné odôvodnenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti spočívajúce len v citácii aplikovanej právnej úpravy ZoSP vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia v kontexte vyššie uvedených myšlienkových postupov a nenapĺňa intenzitu odňatia možnosti konať pred súdom. Možno síce považovať za vhodné (pro futuro), aby okresný súd aj slovne vyjadril vznik konkrétnej poplatkovej povinnosti, v danom prípade je však predmetom rozhodovania len deklarovanie vzniku poplatkovej povinnosti za navrhovateľom podané odvolanie, čo z obsahu zákonných ustanovení Zákona o súdnych poplatkoch, ktoré boli v napadnutom uznesení vymenované (t.j. ustanovenia o vzniku poplatkovej povinnosti podaním odvolania, o sadzbe poplatku v odvolacom konaní, o poplatníkovi v odvolacom konaní, o konkrétnej položke zo Sadzobníka súdnych poplatkov, ako aj o aplikovanej intertemporalite) vyplýva v plnej miere a bez akejkoľvek pochybnosti. V žiadnom prípade sa nemožno stotožniť s tvrdením, že dôvody rozhodnutia možno len hádať, ako z obsahu odvolania vyplýva, aj samotný odvolateľ „uhádol“ čo je predmetom uznesenia úplne presne, navyše bol v konaní zastúpený osobou znalou práva.

Nie je nepodstatné, či rozhodnutie súdu obsahuje oddelenú časť s výslovným uvedením nadpisu „Odôvodnenie“ (hoci je to v rozhodovacej praxi pravidlom) alebo odôvodnenie nasleduje bezprostredne po výrokovej časti (ako je to v predmetnom prípade). Podstatou súdneho rozhodovania je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv, nie prepätý formalizmus pri koncipovaní súdneho rozhodnutia.

Ojedinelým výkladovým excesom je „úvaha“ odvolateľa, že absencia osobitne stanovenej poplatkovej povinnosti za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v prílohe Sadzobníka súdnych poplatkov znamená, že takéto odvolanie nie je spoplatňované. Uvedené úplne ignoruje viaceré ustanovenia ZoSP, predovšetkým jeho § 6 ods. 2 veta druhá, v zmysle ktorého poplatok podľa rovnakej sadzby (ako sadzba poplatku uvedená v sadzobníku vyberaná pri návrhu na začatie konania) sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej, obdobne ustanovenie § 2 ods. 2 určujúceho, že v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, v neposlednom rade i ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a/ o vzniku poplatkovej povinnosti podaním odvolania. Akceptácia predmetnej odvolacej argumentácie by vo svojich dôsledkoch viedla k záveru (v rozpore s textom zákona i zámerom zákonodarcu), že v podstate žiadne odvolacie konanie v zásade nepodlieha súdnemu poplatku, nakoľko v Sadzobníku súdnych poplatkov výslovne nie je stanovená (nakoľko s ohľadom na § 6 ods. 2 ZoSP by to bolo nadbytočné) poplatková povinnosť za odvolanie voči žiadnej žalobe. Je zjavné, že navrhovateľom prezentovaný výklad je tendenčný, ani z dôvodovej správy, na ktorú odkazuje, nemožno žiadnym spôsobom vyčítať zámer zákonodarcu oslobodiť predmetný druh konania od súdneho poplatku za odvolanie. Zavádzajúca je aj citácia rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 39/2007, ktorý hovorí len to, že iné súdne konania (nie odvolacie konania) než ktoré sú uvedené v prílohe Zákona o súdnych poplatkoch nemôžu byť analogicky spoplatnené. Záver o vylúčení analógie v poplatkových veciach je ustálený a nesporný, nemá však žiadnu vecnú súvislosť so súdeným prípadom (poplatková povinnosť nebola stanovená analogicky).

Nesprávnym je aj stanovisko odvolateľa k aplikácii intertemporálneho ustanovenia § 18ca ZoSP, riešiaceho určovanie poplatkovej povinnosti v konaniach začatých do 30.09.2012 (ako je tomu i v

predmetnom prípade). Predmetné prechodné ustanovenie s cieľom predísť nežiaducej retroaktivite stanovuje, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté (pričom ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni - § 6 ods. 2 ZoSP) do 30.09.2012 sa vyberú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012 (kedy bolo konanie o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom oslobodené od platenia súdnych poplatkov), a to i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

V danom prípade však úkon - odvolanie - bol navrhnutý po 30.09.2012 (konkrétne 24.05.2013), preto správne okresný súd pristúpil k aplikácii právnej úpravy poplatkového zákona účinného v čase vzniku poplatkovej povinnosti. Pokiaľ by zákonodarca mal záujem, aby boli od súdneho poplatku oslobodené všetky úkony (aj také, ku ktorým dôjde následne v čase účinnosti novej úpravy) v konaní začatom pred 1.10.2012, zvolil by tomu zodpovedajúcu formuláciu, t.j. „z úkonov navrhnutých v konaniach začatých do 30.9.2012 sa vyberú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012“. V predmetnom prípade tomu však nie je. Prechodné ustanovenie rieši len situáciu, aby úkony navrhnuté pred zmenou poplatkového zákona boli (aj v ich prípade neskoršej splatnosti) spolatnené v zmysle právnej úpravy účinnej v čase ich uplatnenia.

Z konštatovaného vyplýva vecná správnosť napadnutého uznesenia, v dôsledku čoho odvolací súd predmetné rozhodnutie potvrdil.

Procesne neúspešnému odvolateľovi - navrhovateľovi ako výlučnému účastníkovi odvolacieho konania v poplatkovej veci súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.).

Vzhľadom na nesprávnosť označenia čísla konania, pod ktorým bolo napadnuté uznesenie vydané (nesprávne 5C/105/2012-105, správne 5C/70/2012-105), odvolací súd podľa § 222 ods. 3 O.s.p. nariadil opravu záhlavia napadnutého uznesenia postupom podľa § 164 O.s.p.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.